

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENK	
Helyben előfizetés vasár- és ünnepnapi kivétellel.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka IV. Rákóczi-ut 20.	
Telefon: 300.	
ELOPIZETESI DÍJAK:	
Helyben hához hordva	
egész évre	14.40
fél évre	7.20
negyed évre	3.60
egy órára	1.20
Vidékre postán küldve	
egész évre	17.40
fél évre	8.70
negyed évre	4.35
egy órára	1.40

Kedvező a helyzet.

A hatodik hadikölcsön korában kerül kibocsátásra, mint eredetileg tervezték, mert az illetékes körök a helyzetet ennek a műveletnek a szempontjából kedvezőnek ítélik.

Az illetékes körök nem tévednek. Hareteri helyzetünk soha sem volt kevésbé aggasztó a mostaniaknál. Kisebb ellenségeinkkel már elbántunk, az olasz rettegve várja támadásunkat, az orosz belső lázban vonaglik és még alig tud kifejezést adni azon való haláljának, hogy magával meghasonlott állapotában nem ütünk rajta minden erőnkkel. Nyugaton az angolok és franciák a legrettenetesebb áldozatok árán sem tudnak valamire való eredményt elérni. A világ közvéleménye mind hevesebben sürgeti a békét és mind hangosabban itéli el a háború megálkódott híveit. Nem tudjuk, mikor jön el és milyen lesz a béke, de abban bizonyosak vagyunk, hogy hazánk drága területe meg nem esorbul, a magyar állam szilárdsága meg nem rendül, akármeddig tart is még az emberirtás örülete.

Belső állapotunk nem kevésbé megnyugtató. Azon senki sem esodálkozik, hogy a három esztendő világladás terheit ami életmódunk is megéri, meg-sínyli, ellenben mindenki jól tudja, hogy a mi megpróbáltatásunk mértéke jóval kisebb, mint más népeké. Pedig még azok is elbirják sorukat és mi sohasem voltunk kevésbé teherbírók másoknál.

Különösen megnyugtató és megerősítő azonban az érzésnek az a közössége, amely a nemzet egyes rétegeit egymással és az egész magyar nemzetet daltás ifjú királyával összefogja. A társadalom osztályai sohasem éltek nagyobb egyetértésben, mint most. Negyedik Károly Ófelsége éppen most bizta meg a kormányt a népjóléti intézkedésekre és a választójog kiterjesztésére vonatkozó javaslatok előterjesztésével.

A helyzet tehát a hadikölcsön szempontjából is valóban kedvező, mert nincs, aki kételkednék abban, hogy a magyar állam hitele biztos alapokon nyugszik és hogy a nagy, kisebb és legkisebb tőkék részvétele a hadikölcsön jegyzésében a roppant küzdelem szerencsés befejezéseért okvetlen szükséges.

Oroszország nem akar hódítani.

— Az ideiglenes kormány magyarázata. —

P é t e r v á r, május 6. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: Tekintettel azokra a kételyekre, melyeket az orosz külügyminiszter május elseji jegyzéke előidézett, az ideiglenes kormány felvilágosító nyilatkozatot tett, amely szerint nyilvánvaló, hogy a jegyzék, mikor a döntő győzelemről szólt, az április 9-iki nyilatkozatban foglalt kérdések megoldását tartotta szem előtt, amit a következő szavakkal fejezett ki: A kormány jogának és kötelességének tartja kijelenteni, hogy a szabad Oroszországnak nem célja uralmát más népekre kiterjeszteni és nemzeti javakat lefoglalni, még kevésbé idegen területeket elfoglalni, hanem a népek jogainak tiszteletben tartásával a tartós béke biztosítása. A tartós béke biztosítéka és záloga alatt az ideiglenes kormány a fegyverkezés korlátozását, nemzetközi bíróságok létesítését stb érti. Ezt a nyilatkozatot az orosz kormány közli az összes szövetséges államokkal.

P é t e r v á r, május 7. A Távirati Ügynökség jelenti: A magyarázó körülményt a munkástanács 34 szóval 19 ellenében elfogadta, mert a kijelentést megnyugtatónak tartja.

Több mint egy millió tonna az áprilisi hajóelsüllesztés.

— Hajók az angol csatornában. —

B e r l i n, május 7. Wolff-jelentés: A május 6-ig beérkezett jelentések szerint áprilisban több mint egy millió bruttó regisztertonna tartalmu hajót sülyesztettek el a német buvárhajók. Ezekon kívül a legutóbbi jelentések szerint még 7 gőzöst és 5 vitorlást sülyesztettünk el, összesen 32,500 tonna tartalommal. Az elsüllesztett hajók közül 10 az angol csatornában van.

Anglia sem akar hódítani!

R o t t e r d a m, május 7. Az orosz kormány hívei az ántánt nagykövetségek palotái előtt tüntetést rendeztek. Az angol nagykövet Buchanan, beszédet intézett a tömeghez és rámutatott arra, hogy Angolország nem törekszik hódításokra, hanem csak a kis népek védelme kényszerítette bele Angliát is a háborúba.

Együtt gyűléseznek az ántánt parlamentjei.

G e n f, május 7. Az ántánt parlamentjeinek egyesült gyűlésén Ribot francia miniszterelnök beszédet mondott és abban kijelentette, hogy a közös diadal kivívására biztosítékok és kárpótlás kell nekik.

Élénk repülőtevékenység az orosz fronton.

Hivatalos Hőfer-jelentés: Keleti arcvonal: kedvező időjárás mellett tegnap a két fél repülőtevékenysége igen élénk volt. Kelet-Galiciában 2 ellenséges repülőgépet lelőtünk. Az olasz és délkeleti arcvonalon nincsen különösebb esemény.

A szabadkai ügyvédi kamara

az általános titkos választójog mellett.

Tárgysorozatában és lefolyásában érdekes közgyűlést tartott vasárnap délelőtt 10 órakor a szabadkai ügyvédi kamara. dr. Brenner József kamarai elnök elnökléte alatt.

A közgyűlésen jelen voltak dr. Jaaiga János, dr. Véseai Samu, dr. Majoros Adolf, dr. Ács Jenő, dr. Birkás Gyula, dr. Singer Béla, dr. Singer Simon, dr. Wilhelm Jenő, dr. Nagy Béla, dr. Havas Emil, dr. Schwitzer Zoltán és dr. Fontányi József szabadkai ügyvédek.

A közgyűlést 10 órakor nyitotta meg dr. Brenner József elnök és megállapította, hogy az összes kamarai tagok szabályszerűen megidézettek.

Ezután Dr. Véseai Samu kamarai titkár rendkívüli körültekintéssel és gazdag tartalommal ismertette a kamara múlt évi jelentését, amely a közgyűlésnek jogi és ügyvédi szempontból legnagyobb fontosságot érdemlő tárgya volt.

Különösen nagyobb általános köztetszés kíséretében foglalkozott a kamarai jelentésben dr. Véseai titkár annak a megállapításával, hogy az ügyvédek száma fogyott. Ennek a magyarázatát abban látja, hogy egyrészt nincs ügyvédjelölt s aki volt is az iparkodik levizsgázni, hogy önálló gyakorlatot kezdjen, másrészt a háború hőseinknek a számát is szomorúan növeli.

A jelentés különösen kívánja, hogy nem katonai adós ellen és az önkéntes árverés minden esetben megtartassék, míg a katonaadós ellen csak ennek beleegyezésével tartassék árverés. A közgyűlés a jelentés tudomásul vette.

Végül dr. Ács Jenő indítványára állást foglalt a közgyűlés az általános titkos választójog kérdésében és kimondotta, hogy évi jelentésében feliratot intéz az igazságügyminiszterhez az iránt, hogy a miniszter hasson oda, hogy a magyar ügyvédségnek az általános titkos választójog törvényes előkészítésében megfelelő módja legyen közreműködni, mint a magyar jog és igazságszolgáltatás embereinek, akik így a jogi és államéletben a jogalkotás hivatott őrei is.

„Öfelsége születésnapja a harctéren.”

— Gyűjtés a katonáknak az összes szabadkai iskolákban. —

A szabadkai iskolák rendelkezéseket kaptak, mely szerint a Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt-Egylete 6. oszlopára és apostoli királyi *Felső gének születésnapját* méltó módon kívánja emlékeztetni tenni a harctéren küzdő katonáink számára. *Felső gének* uralkodóknak ez az első születésnapja, amelyet az egész magyar nemzet osztatlan lelkesedéssel és ragaszkodó hűséggel ünnepel meg s ezt az első születésnapot történelmi emlékeztetővé teszi a világháború, amelyben a magyar nemzet ősi vitézséggel és áldozatkészséggel sorakozik Szent István koronájával megkoronázott fiatal királyának felkent személye körül.

Ha mi itthon, a front mögött, békés biztonsággal ünnepelehetünk, különös kötelességünk hátlán és szívettel gondolni azokra, akiknek a harctéren kell még ezen az ünnepnapon is bi tónságotat védelmezni, azokra a hősekre, akiknek immár közel három éve nincs ünnepi szünetjük és akik figyelő szemüket le nem vehették a támadásra mindi kész ellenségről. A Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt-Egylete arra vállalkozott tehát, hogy eljuttatja hozzájuk ezen a napon — augusztus 17 én — a magyar polgári társadalom hősiesség szerzetadományait, hogy a fronton küzdők fokozott mértékben érezhessék át a front mögötti lakosságnak hátlán ragaszkodását és soha el nem hanyagoló gondoskodását.

Kevés a fürdőnk.

Az emberi egészség szempontjából fontos követelmény a fürdőzés. Legjobb volna, ha mindenkinek hátlánban volna modern berendezésű fürdője, melyet bármikor igénybe vehetne. Sajnos, városunkban csak kevés helyen, éppen csak a dúsgazdagok hátlánban vannak házi fürdők.

A közönség legnagyobb része a közfürdőkre van utalva. Am e tekintetben sajnálatos szegénységben leledzünk. Az ország harmadik városában csak két, illetőleg három közfürdő van. E fürdők úgy a berendezés dolgában, valamint a befogadó képesség tekintetében a tehető legprimitívebbek, igazán kicsinyek. Távolról sem képesek a fürdőző közönség igényeit jól kielégíteni. Palics fürdők csak a nyári évadban áll a közönség rendelkezésére. A két városi fürdő meg berendezésével, tényleg elégtelen. Igazán sajnálatos tény, hogy városunkban mindeddig egy újabb közfürdő föllállítását senki tervbe nem vette. Pedig nagyon kifizetné magát e vállalkozás akár a város, akár valamely magánember részéről.

Mások kisebb városokban is sokkal több, tágasabb és modernibbül berendezett fürdők állnak a közönség rendelkezésére és nyereséggel tartják fenn üzemüket. Ott persze nem kell a fürdőző közönségnek — mint

A magyar tanulóifjúság a nagy szünidő miatt a maga egyetemében nem ünnepelehet e napon. De kivetheti részét az ünneplésből, ha anyagi tehetősége szerint résztvesz a szerzetadományok gyűjtésében és elősegíti a Vörös Kereszt-Egylet nemes szándékának sikerét.

A magyar harcosok a jövő magyar nemzedék békés boldogságáért küzdenek és ez a fiatal nemzedék nem maradhat el egyetlen oly mozgalomtól sem, amely a harcosok nehéz helyzetén könnyíteni kíván. Ezért a vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a hatóság alá tartozó valamennyi elemi és középfoku tanintézetben „*Öfelsége születésnapja a harctéren*” címén a tanuló ifjúság között — a már többször bevált módon — gyűjtés rendeztesse, lehetőleg a tanév beztetését megelőző héten. A tanintézetek igazgatói, tanárai és tanítói saját hatáskörükben kövessenek el mindent, hogy a gyűjtés eredménye méltó legyen az alkalomhoz és méltó legyen a magyar tanulóifjúsághoz. Mindön buzgólkodásuk sikeréhez sok reményt fűz a miniszter, egyttal tapintatukra bizza olyan esetek méltányos megítélését, amelyekben figyelemmel kell lenniök a szülők mostani anyagi súlyos megterheltségére.

A gyűjtött összeget a tanintézetek igazgatói küldik meg a Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt-Egyletének.

Mi yen a burgonya szaga?

— Ne együnk ujkrumplit! —

Mindennel takarékoskodni kell, de különösen az élelmiszerekkel, már amennyire lehet. Eppen ezért, mint értesülünk, a földmivélségi miniszter és Kürhy báró, az Országos Közélelmészési Hivatal elnöke olyan rendszabályokat terveznek, hogy az idén a korsi burgonya tovább a földben maradjon, hogy kelően kifejlődjék és így is több legyen. Eddig ugyanis általában szokás volt, hogy különösen a kadmilliomosok mindig éppen olyasmit akartak enni, ami legújabb és egész versengés folyik közöttük abban az irányban, melyik eszik először esirket, meg télen melyik eszik

először salátát és ujkrumplit, akármilyen picikék is azok. A burgonya tehát ne legyen luxus-cikk, hanem maradjon minél több a közlelmészésre, ha mindjárt 1—2 hétig várunk is rá a föléseperedett uj milliomosoknak! Olyan rendszabályokat kellene életbe léptetni hogy aki áthagyja a tilalmat és tiltoit uton mégis, hármakkora összegért is, kipanaszoz ujkrumplit, vagyis megvesztegeti a termetet, hogy neki mégis adjon — bizonyos, hogy lesznek ilyenek —, azt ketrecebe kellene dugni és a ketrecen kívül az orra elé kötni madzagra egy darab krumplit, hadd nyalogassa!

Német tiszték és szabadkai csendőrök.

— Hivatalos vizsgálat a zsircsempészés ügyében. —

Többször írt már a *Délvidék* arról, hogy német katonatisztek listék, számadatok, zsirt és mindenféle husonmüket azamat cizáltsági ledaszóra Szabadkáról és az a legtöbbzör sikerült is nekik. Legújabb is egy német hadnagyt az ellozaton feltartóztatott a csendőrhárór, amiódön az ilyen dolgokat azari feladni Németországba. Be is vallotta, hogy oda akarja vinni Csendőrhárór, köztelenségükhez híven, mint a közlelmészési Hivatalnak e célra kiküldött őrei, nem engedték meg a továbbállítását. A rendőrségben azonban sikerült a németeknek rendbe hozniök a dolgot és elszállították csendőrhárórát.

A csendőrök mind szenvedett

zaklatásba azonban nem tudott a német hadnagy belenyugodni és följelentést tett ellenük a csendőrök parancsnokánál. Tegnap, vasárnap volt kinn a szabadkai csendőrségnél *Almássy Zeigmond* csendőrelvezető, hogy ebben az ügyben vizsgálatot tartson és meggyőződjék arról, nem lépték-e tul köztelenségüket és megbizásukat.

A jelekből úgy következtetünk, hogy Almássy alvezető teljesen kifogástalanul tartotta a csendőrök magaviseletét és eljárását mert hiszen csak köztelenségüket teljesítették, annak éppen az elmulasztása esetén kellene őket szigorúan megítani. Az alvezető tegnap már el is ment Szabadkáról.

Ne dobjuk el az ujságot!

— Az ujságpapir célszerű felhasználása. —

Ma mindennel takarékoskodni kell, de különösen tény, hogy a legnagyobb pazarlást az ujságpapirral csináljuk.

Fogadjuk el tehát azt a jó tanácsot, hogy minden papírost, amelyet már nem használunk, vigyják a legközelebbi gyűjtőhelyre. — Másodszorban pedig a már kiolvasott usag igen sokféle felhasználható a konyhában. Így a tüzhely tisztogatására, a rozsdás főzőedények megtisztítására, záros tárgyak lemosására, apró szeletekre tépve üvegedények megtisztítására, különösen olajos üvegek kimosására, csomagolásra stb.

Ha az ujságot szétterítve egymásra rakjuk, egy éjjelen keresztül egy akó hűvös vízben megáztatjuk, másnap reggel, a menayire csak lehet, kiszajtoljuk és újra megszántjuk, az így nyert nyersanyag nagyon jó tüzelőt ad; de orra is nagyon alkalmas, ha már nem akarunk teljes tüzelést, hanem csak mérsékelte. — Ezek az ujságrétegek ugyanis lassan égnek és mégis elegendő meleget adnak.

Lábhülés illen is igen ajánlható az ujságpapirtalpbetét, mert ez, mint rossz hővezető, nem engedi a láb melegét elpárologni. — Epp ezért nagyon ajánlható főzőládák kipárnázására. — Ablakközök kitömésére 8—10

szorosán egymásra téve, ugyan- csak ilyen alkalmas az ujságpapir.

Gyapjú- és szőmeruhákat, kintőket bit esen megóvhatunk a molylek ellen, ha azokat ujságpapírral vastagon bevonjuk és szorosán a levegőtől elzárjuk, mert a molylek nem szívlik a nyomonfészték szagát. — Tinteműtőket ujságpapírossal teljesen tisztára lehet mosni. Mindenféle üvegtárgyat, ablaküveget, fürdőszobai ujságpapírral ragyogó tisztára lehet tisztázítani. Csomagolásnál, főlépp pedig kóltözökéskor ugyaszólván nélkülözhetetlen.

A gárdista

Honoré Balzac világhírű regénye filmen 4 felvonásban a költés főszerepben

ROBERT WARWIK.

Szinre kerül hétfő, kedd, szerda. Kezdeté d. u. 5 és este 8 órakor.

Valódi amerikai fogak és fogsorok
Különlégességek fogászati munkákban, arany és platinából, valamint arany és platinafogak, koronák és hidak, ugyszintén szájpádás nélküli fogak. Foghuzás teljesen erezstelenítve és fogtömések (plombok). **Schäffer Géza** vizsgázott fogtechnikus, Szabadka, Kossuth-u., Prokes-ház. Telefon Interurbán 561.

Olcsóbb lesz a zsir.

— Hét korona kilója. —

Az bizonyos, hogy kevés disznót lehet hizlalni az idén, mert nehéz neki az élelmet megszerezni. A disznósírnak a télen olyan ára lesz, hogy megfizetni sem lehet. Eppen ezért már korán kell gondoskodni olyasvalamiről, ami a disznósírt sikerrel pótolja.

Az ételzsírok termelésének fokozását vette fel programjába az Olaj- és zsiradékgyári bizottság, azért, hogy a várható zsirhiányt már előzetes intézkedésekkel enyhítse. Az ebben az irányban folyó tanácskozások alatt az a terv merült fel, hogy

körülbelül 50—100.000 vaggon legfinomabb emberi élvezetre alkalmas olajokat és fagyut fognak ételzsírrá feldolgoztatni és a Közélelmezési Hivatal utasításai szerint a kereskedelem útján a fogyasztókhoz eljuttatni. Ehhez a nagyszabású üzemhez — mely 100 millió K-t meghaladó tőkét fog igényelni — a szükséges összeget előreláthatólag az állam fogja rendelkezésére bocsátani, amely esetben a termelt zsir aránylag igen olcsó is lesz. Az eddigi számítások szerint kg-ja kb. 7 K-ba fog kerülni.

NAPI HIREK.

Nem hisznek a böcsületes embernek.

Annóra jutottunk már ebben a rettenetes világhévesben, hogy a böcsületes embernek nem akarják elhinni, hogy ő komolyan becsületes akar lenni és nem tréfál. Erre nézve igen tanulságos kis esetet beszél el egyik nemet lapban az eisfeldi plébános.

„Intettem híveimet, hogy eladaskor ne nyúzzák embertársaikat. Meg is egyeztek embereim, hogy az ő libájuk husa különként 4 márká lesz.”

Az egyik paraszteszony, ki szigorúan tartotta a megállapodást, elbeszélte aztán a plébánosának, hogy a várost hogyan járta meg három levágott libájával, házió-háza kihalatott azokat. Mindenütt elutasították, mert féltek, hogy becsapja őket. Sőt a szeszébe mondták, hogy — elrekkvált a libák. Végre egy vendéglőbe tört be. Hallotta, hogy a szomszéd szobában a felesége előtt gyanusnak tartja a delgot a vendéglős. Azért egyet megveit. Persze a vendé-

geknek annak rendje és módja szerint számolta fel a peccányt.

Aztán egy kereskedőhöz jutott. Ez megszagolta, megtapogatta a libákat és miután meggyőződött róla, hogy természetes uton multak ki, egyet szintén megveit. Valami jó viszonzás reményében egyik szaktársának szánta.

„A harmadik liba senkinek sem kellett”, becsülte az asszony. „Mindenkinek szemet szart az ára. Akkor hallottam, hogy 9 márkát is fizetnek most különként érte. Annyit kértem. Az asszonyosság, kinek felkínáltam, tüstént szememre vetette szivtelen nyuzásomat és csak 8 márkát ígért érte, különként. Hogy szabaduljak már, odaadtam és 40 márkát kaptam az öt kilós libáért. De nekem csak 20 márká kell belőle. Itt a másik 20 márká. Küldje el, plébános urunk, a háboru szegény süjtöttjai részére!”

a nyári időben Palics felé 4 keesi is jár egymásután és bizony sok áramfogyasztással, meg kellemetlenséggel jár azokat egymáshoz oly közel eső állomások mindgyikén megállítani. E helyett helyesen tette a társaság, hogy a kaszárnyán túl, a vasutasok városi kiskertjeinél létesített új megállóhelyet. Oda már ugys egy hónappal ez előtt kellett volna!

Egy jegyző felfüggesztése alapsatol. Egger János kumbajai jegyzőt a katonai felmentésekkel összefüggő ügyek miatt állásától felfüggesztették.

Egyházmegyei hírek. Az érseki hatóság Dailmann Nádor ósziváci id. adminisztrátort Adára, Farkas Károly kecei káplánt Mélykutra kápláni minőségben áthelyezte, Tillinger István kántortanító Dunacsébre megválasztatván, az érseki hatóság kántortanítói kinevezte.

Hósi halál. Ma hajnalban halt meg a 6. osztályon a harc-téren szerzett betegségében Milánkovits Miklós 43 éves katonája, a 6. honvéd gyalogezredből. A hős temetése holnap délelőt lesz.

Névváltozás. Háry Kornél újvidéki illetőségű miskolczi lakos

esaládi nevének *Hoványi* névre kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Uj országos ünnepek. A belügyminiszter leiratban közölte a törvényhatóságokkal, Szabadkával is, hogy ünnepi istentiszteleteket jövőben a következő napokon fognak tartani; *április 11.* nemzeti ünnep; *április 27.* Zita királyné névnapja; *május 9.* Zita királyné születésnapja; *maurapi körmenet, az idén június 7-én; augusztus 17.* Károly király születésnapja; *augusztus 20.* Szent István; *szeptember 10.* Erzsébet királyné halálának évfordulója; *november 4.* Károly király névnapja; *november 20.* Ferenc József halálának évfordulója. Ezzel egyidőben a kultuszminiszter valamennyi tanterületi főigazgatóhoz és tanfelügyelőhöz rendeletet intézett mely szerint május 9-én, Zita királyné születésnapján az összes iskolákban szünetet tartanak és a templomokban istentiszteleten megjeljenek.

Vasuti szerencsétlenség. Ókérén az éjjel kisebb vasuti szerencsétlenség történt, melynek 1 halottja és 2 sebesültje van. A halott Nagy Lajos fékező, szabadkai lakos. A sebesültek ismeretlenek.

Kéménytűz. Tegnap a tűzoltóknak tüzet jeleztek a Strassburger telepről, ahol kéménytűz volt. Kikerkezésükkor a tüzet lokalizálták. Kár nem történt.

A zombori levélgyűjtés. Borzasztóan megszaparodott Zomborban a regujabb időben a postások dolga. Ez késztette most a zombori postahivatalt arra, hogy a levélgyűjtői szolgálat kifogástalan biztosítása érdekében az utakról összesen 6 darab levélgyűjtőszekrényt leszereltetett, de csak a háboru tartamára.

Háboru jövőmondás. Az alosztály humoristája így szól a babonás szakácsokhoz: „Mutasd a kezéd, komám, majd jövődőlök a tenyeredből!” — Megfogja a kezét, „Jaj komám, téged a közel jövőben nagy „csapás” fog érni.” Erre a megdöbbenést szakácsot jól hátba „csapja” és elszalad.

Sulyos ítélet. Ily című hírnökre kaptuk a következő levelet: „Zombor, 1917. V/5. Te kintetes Szerkesztő Ur! az 1914. évi XIV. t.c. 20. § a alapján tisztelgetel kérem tek. Szerkesztő Urat, sziveskedjék „Sulyos ítélet” című közleményére a következő helyreigazítást közölni: Valótlan, hogy Hiel József regőcei jegyző hivatalvesztésre ítéltetett, sőt kukoricarekiválás miatt még helyelmi eljárás sines ellene. Teljes tisztelgetel Dr. Hirman Ferenc, mint Hiel József regőcei jegyző jogi képviselője.”

Jól jövedelmez a cigaretta-papír. A Janina cigarettapapír és szivarzipkagyár Rt. 1916-ban 25.246 K tiszta nyereséget ért el, míg előző mérlegét 2348 K nyereséggel zárta. A 100.000 K alaptőkéjű társaság gyártelepét 460.174 (202.955) K-ra értékeli, amivel szemben az értékesítőkénesi alap 115.824 (70.000) K.

CSARNOK.

Hazajáró lelkek.

Irta: Klíngler István.

Künn zugott a szél, zizegtek a fák és lassan szitált az eső. Pista elfújta a gyertyát és belefeküdt kezdetleges ágyába. Az ablakon befűtőrésselt a szél, künn fel és alá sétált az ór sátorlapba burkolózva. A sár nagyokat cuppogott, amint eszméit kihuzta belőle. Sötétség volt a fedezékben, csak Pista cigarettája piroslott az ágyban és a befűtött rajkályhaból néha egy vörös sugár szókött ki, ha a tűz újra feledett benne.

— Alszol már, Jóska? szólalt meg Pista, miközben a kérdészt felé tekintett.

— Nem, Pistám; csak bizony bizony már szundikálni kezdtem. Tudod, egy kis lázam volt, sőt most is van, hisz a testem délután teljesen átázott. Borzasztó ez az időjárás!

— Hát bizony nem a legkellemesebb, Jóska pajtás.

Kis esend állt be a beszélgetésben. Künnről varjúkárógás hallik.

— Jóska, tudod te azt, hogy ma vasárnap van? Ugye nem tudtad? Pedig az van... Józsi, Józsi, milyen jó volna most otthon!... Elmenni ki a mezőkre hol már kihajtott a bura és az árko szélén az ibolya. Te Jóska, én összeszedném valamennyit, esokorba fűzsem őket és beletemetem a virágokba fejemet arcomat és szivam illatukat, hogy a lelkemig érjen, hogy elbóduljak tőle...

Kérdezed, ugye, hogy miért tenném ezt, hisz itt is vannak ibolyák. Te Jóska, az itteni ibolyák szagtalanok, az otthoniak illatosak, az otthoniak szeretem, mert otthon nőttek...

Kissé elágyult a hangja, azért egy pillanatra abbahagyta.

— Aztán elmennék haldas éjszakáinkint ki a rétekre, leheveredném a szelmes fűre, nézném a Göncölszekeret és szivemben ujonganék, hogy itt van a béke, a boldogság. Ott nem kéne félni, hogy honnan jön a gránát, ott nem kéne attól riadoznunk, hogy lát az ellenség. Te Jóska, milyen jó volna most otthon!...

— Hagyd el, Pistám! Nagyon nagy gyerek vagy, ugy látom.

Pista nem is figyelt a közbeszólásra, hanem remegő, izgatótt hangon folytatta

— Aztán, ha vége volna a harcnak és mi porosan, sárosan, megtéptetten visszamegnénk otthonunkba... El tudod te azt képzelni, Jóska? Oh, hogy zaganának a harangok, hogy dobálnak nyomonunkba a kuszorukat, hogy ünnepelniének bannunket! Miesoda öröm volna ott, hogy ölelnők át sokat szenvedett anyánkat és testvérkéinket; aztán elmennék Zomborba az atyám elé, aki szintén visszajött onnan, ahonnan sokan nem jönnek vissza! A bátyám is ott volna... Milyen öröm is lesz az!...

— És miesoda bánat lesz az, te Pistám — szólalt meg elmerengve Jóska, — ha az anyák és feleségek, apák és gyermekek szorongva kimennek a va-

sutra és várnak valakit, akiről nem jött már régen hír! Aki nek a keresztjén itt künn csak egy rideg száma van ráfirkálva és nem tudjuk, ki nyugszik alatta. Azok könnyes szemmel fogják nézegetni a bakák mosolygó arcát, reménykedve, de mégis sirva, a hosszú menet pedig el fog vonulni előttük és ők nem találják meg azt, akit kerestek hanem ott maradnak eltemetve utolsó reményüket is, az ut szélén. Nekik törzsuras lesz a többiek öröme és gyászkoszorút fenhatnak azokból az összetaposott virágokból, amelyek ott maradtak a menet nyomában.

— Kedves Jóskám — szólalt meg ellágyulva Pista, — te nagyon sötét színekben látod a hazatérést. Ugyan miért? Hagyjuk a sötét oldalakat és nézzük a vigákat, örömet fakasztókat! Ha az ég felhős, nem nézem a felhőket, hanem egy rést keresek, melyen át csillagok kádkálnak elő, te pedig a tiszta égbolton csak a fekete felhőrongyokat látod... Jóska, mégis jó volna otthon lenni, akár most is, ebben a pillanatban!

— Pista, te nagy gyerek vagy, mondtam már. Nem látál annyit, mint én. Én is nagyon szerettem haza menni, lelkem sokszor úgy vágyódik a hazai levegő után, hogy majd belé szakadtam, de most — ne vedd rossz néven, vagy ne értsd félre — nem vágyakozom haza. Inkább vagyok itt pergőtűzben, de haza nem kívánkozom, legfeljebb, hogy hozzátartozóimat láthassam.

— Hogy lehet az, Jóskám? Talán megbántott valaki otthon? kérdezte megdöbbenve Pista, miközben felült ágyában.

— Nézd csak, Pista, ha az ember valakinek szíveséget tesz, akkor azt meg szokás köszönni. Ha az ember érdek nélkül, tisztán jószívüségéből és nagylelküségéből valakin segít, akkor ugyebár, a jöttét elismerése és pár köszönő szó kielégíti az embert. Hát ha az ember azt dobja oda másokért, ami neki ledrágább, azaz az egészségét, életét, mindenét, akkor mi jár azért a megvédettektől, te Pista?

— Heltig tartó hála, elismerés mindenkitől — szól Pista. Segítség, anyagilag, szellemileg, hogy a visszatért hős ne nélkülözzön, Szeretet vegye őket körül mindenünnen.

— Körülbelül eltaláltad Pistám. De meg fogják-e adni nekünk ezt, ha visszatérünk? Gondeled megadják?

— Meg fogják adni — kiáltott fel lelkesülten Pista — mert meg kell adniok. Bár már volnánk otthon, otthon...

— Mondom, nagyon naiv vagy Pistám — szól lehangoltan Jóska. Kissé elhallgatott és könyökére támaszkodva gondolkodott.

— Nem fogják megadni Pista, majd meglátod, ha élünk — suttogta Jóska. — És én azért nem vágyakozom haza, mert most sem becsülik még otthon az embert, ha rokkant is. Tudod, Tegnap jött vissza szabadságról a Balázs Feri, aki megfigyelő tiszt az állás mögött és egy magas fára mászik, hogy lássa az ellenséget, hát tudod, ez is olyan véleményen van,

mint én. Miért? Mert maga is látta, tapasztalta a hálálanságot. Mikor haza ment, körülfojták a lányok, mert bizony nincs most otthon senki, aki mulattatja őket. Unszolták rém-mesékre, csipkedtek jobbról, balról, de Feri nem tudott mesélni nekik. Az egyiknek nem tesszett, hogy régi bluz van rajta, a másik azt a véleményét sugta barátjának fülébe, hogy milyen bamba is lett ez a Feri, végre ott hegytük valamennyien és alaposan kinevették. Feri meg ott maradt egyedül, könnyes szemmel egy padon. Rendben van ez Pista?

— Hát ez nincs rendben — szólt fejét esőválvá Pista — de nem minden lány olyan ám Jóska, igazán nem mindegyik olyan. Ezek a rosszak csak kivételek, kidd el nekem.

— Lehet, hogy így van, de én nem tudom elhinni. Ezt, amit most mondtam, azt csak hallottam, de amit most elfogok mondani, azt magam is láttam. Ez akkor történt, mikor először megsebesültem és kórházban voltam. A város nevét nem említem, hol történt, de ez mellékes is. Ezzel a kezemből elbicegtem egy söresarnokba, ahol volt századparancsnokommal akadtam össze. Derék szál ember, főhadnagy, három kitüntetés csillagot a mellén. Társaságában volt a felesége és két kicsi gyermeke. Ott játszadoztak az asztal körül, mikor beléptem. Nem tudtam mire vélni, hogy a főhadnagy fekete szemüveget hord, később uttam meg, hogy ez csupán szemel eltakarására való, mert megvakult ott künn a harcokban. Nagyon megörültünk a találkozásnak és megittunk egy pohár sört. Te Pista, a főhadnagy ur vak volt, én meg erősen bicegtem. Nem vártam azt, hogy a vendégek odajöjjenek és sajnálkozzanak rajtunk, mert a hőst nem illik sajnálni, nem vártam azt sem, hogy főhadnagon dicsérjenek, mert a dicséret emelyítő... de azt sem vártam — tette hozzá elkeseredetten Jóska — ami a következő percben történik.

Pista, aki már szundikált a hangosabb szóra feleszmélt és önkéntelenül kérdezte:

— Mi történt?

— A főhadnagy felkelt és valamiért ki akart menni. Felesége utána ment, hogy vezesse, de már akkor a férj megindult volt bizonytalan léptekkel kifelé. Szegény utközben feldöntött egy széket, mire a közönség hahotázni kezdett, pedig a főhadnagy abból a városból lévén, vakvága ismeretes volt előttük. Felesége ekkor gyorsan egy könyvet törött le arcáról, a főhadnagy pedig fizetett, elbucuzott tőlem és megfogva két kis gyermekének kezét, eltávozott.

Kis szünet állott be. Jóska a pokrócz csücskével törölgette arcát, meg szeméit. Talán izza dott, mert láza volt, talán könnyek nedvesítették meg arcát, ki tudja... Künn tovább szitált az eső.

— Bizony Pista, én azt gondolom, hogy mi csak kivittuk a győzelmet, gyümölcseit undok kufárok fogják tőlünk elrabolni és — ne adja Isten — mostoha

gyermekei leszünk azoknak, akiket megmentettünk...

Pista már nem hallotta a végét. Elszundikált. Talán otthon járt álmában és ott künn az árok partján, a rét szélén szedegette már az ibolyákat.

Kintről kis idő múlva beszélgetés hallik:

— Csak vigyázzanak, lassan vigyék, ne rázzák, hátha megmenthetjük...

Az orvos villanylámpája beragyogott a fedezékbe és két alvó arcot világított meg. Az egyik derűs volt, a másik szomorú.

— Még jó, — folytatódott künn a távolodó beszéd — hogy le nem esett arról a magas fáról... Szegény Feri, szegény Feri...

SPORT

A tegnapi bajnoki mérkőzés.

Szabadkán a háboru alatt tegnap délután tartottak először bajnoki mérkőzést. A Munkás Testező állt a Sport Egyesülettel szemben. Eleintén roppant bizonytalan volt a helyzet. Heves lefutások mind eredmény nélkül maradtak. A feszültségből Hegedűs Ferenc által a Sportnak adott gól rázta föl a közönséget. Ezután kisebb csatározások uralták a terepet. Majd a második félidőben szédületes változás állt elő. Kalmár jobb szélső egy jól érvényesített rugással adta át Bokornak a labdát. Bokor lövése biztos volt. Az így berugott gól után föl-villanyozott ambícióval dolgoztak a Sport tagjai. Röviddel az első gól után Bokor centerezéséből Malkovich Sica belőtte a másodikikat. A Munkás Testező harmadik gólja Fürst és Hallai összecsapásából származott. — Majd Bokor ismét centerezik és a repülő labdát Malkovich Sica páratlan ügyes fordulattal irányítja fejével a Munkás Testező kapujába. Röviddel a mérkőzés befejezése előtt Bokor szökteti Faragót és Faragó 18-asról belövi az utolsó gólt. Így az eredmény 1:5-re kalkulálódik ki a Sport Egyület javára.

Közigazdaság.

A Szabadka-gombos-palánkai h. é. vasút rt. 1916. évi mérlege 465.43 (1915-ben 432.630) korona tiszta nyereséggel zárul 13.666.800 K részvénytőke mellett.

Befellegzett az áruhalmozóknak. Legközelebb megjelenik a kormány rendelete az élelmiszer és közfogyasztási cikkek árának drágítása ellen. Ennek a rendelkezésnek egy szakaszával megállapítják a nagykereskedő és kiskereskedő közötti viszonylatokban is a legmagasabb árakat. A beraktározás ellen is szigorubb rendszabályok lesznek. Tilos lesz olyan cikkeket hosszabb időre beraktározni, melynek felhalmozása az árak emelkedését okozhatná. Ezenkívül a kiadott iparengedélyeket is revízió alá veszik és az ujennan kért iparengedélyeket nagyobb biztosíték mellett adják ki. Vármegeként pedig minden árucikkre árvizsgáló bizottságokat

alakítanak, a termelők, a kereskedők és fogyasztók képviselőinek bevonásával. Ez a varmegei árvizsgáló bizottság dönt első fokulag a maximális árak ügyében.

Nyilttér *

Nyilatkozat.

Tekintetes Pertlich József jár-lathivatali főnök urnak, Helyben.

Midőn az Onhoz küldött fiamnak Ön megtagadta az én ré szemre kért járlat kiállítását, való igaz, hogy, én sértődötten kifakadtam az Ön eljárása ellen, mert azt hittem, hogy ön-kényüleg járt el. Időközben arról győződtem meg, hogy az Ön kifogásolt eljárása nemcsak hogy a szabályoknak teljesen megfelelő, sőt hogy az általam kért járlatot kiskoru fiamnak nem is volt szabad kiállítania.

Midőn tehát tévedésemet ezutal nyiltan beismerem, egyben férfias kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy Ont személyében sérteni szándékorn nem volt s a történetek felett a leg-mélyebb sajnálkozásomat fejezem ki.

Szabadka, 1917. évi március hó 12-én.

Kiváló tisztelettel

Sztipich Albert
földbirtokos.

* Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Főszerkesztő: Pinterits Károly
irazgató, Budapest.

Főmunkatárs: Dr. Fontányi József
ügyvéd, Szabadka.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

Aprított Tűzifát

bármely mennyiségben a rendelés napján házhoz szállít, Szegedi-uti telepéről

Bánó és Bröder
tűzifakereskedő cég Szabadka.

Telefon 446. Telefon 446.

Eladok 3 hónapos és választási malacokat, 3 keltető gépet, 600 hltr bort.

Szobonya Bertalan
CZORDA, Bódog-utca sarok.